

ISSN: 2299-7237

STUDIA UCRAINICA VARSOVIENSIA

6

UNIWERSYTET WARSZAWSKI
KATEDRA UKRAINISTYKI

Spis treści

Słowo wstępne	15
<i>Mytnik Irena</i> Jubileusz 65-lecia Katedry Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego	17
JĘZYKOZNAWSTWO	
<i>Борис Оксана</i> До питання синонімії назв медичних інструментів і приладів (на матеріалі української і польської термінології акушерства та гінекології)	29
<i>Цимбаліста Лідія</i> Функції пасивних конструкцій в українській та німецькій мовах	37
<i>Fałowski Adam, Budziak Anna</i> Słownictwo ukraińskie ze zbiorów Iwana Wahylewycza (1)	45
<i>Гнатюк Лідія</i> Слово у вимірах історичної пам'яті українців	61
<i>Грецук Василь</i> Словотвірна мотивація у текстотворенні	73
<i>Кобченко Наталя</i> Сфера поширення напівпредикативного синтаксичного зв'язку	83
<i>Кочан Ірина</i> Терміни з міжнародними компонентами в сучасній українській мові (лексеми на <i>фоно-.....фон(ія)</i>)	99
<i>Колесник Наталя</i> Назви релігійних свят як невід'ємний складник української народнопісенної онімії	111
<i>Кононенко Ірина</i> Проблеми контрастивної стилістики української та польської мов.	129
<i>Кононенко Віталій</i> Семантичні інновації в структурі українського художнього дискурсу ...	141
<i>Костовська Алла</i> Поміж циганами й ромами: стереотипи й дискримінація в українських інтернет-ЗМІ	153
<i>Купчинська Зоряна</i> Архаїчні ойконіми на *- <i>ьskъ</i> : Правобережне Полісся (XX–XXI ст.).	163
<i>Ковтун Альбіна</i> Українська релігійна лексика в газетних номінаціях-словосполуках	185

<i>Мацюк Галина</i> Вплив ідеології на мову, мовознавство і мовознавців: штрихи до образу українського суспільства першої третини ХХ ст.	199
<i>Монастирська Христина</i> Лінгвокогнітивна інтерпретація алегорії в українському художньому тексті (з англійськими паралелями)	217
<i>Мутник Ірена</i> Antroponimia mieszczańska na obszarach kontaktowych polsko-ukraińskich w XVI–XVII wieku	225
<i>Осевська Моніка, Романюк Світлана</i> Функційність іменників і дієслів у політичній рекламі	237
<i>Осташ Любов, Осташ Роман</i> Лексика села Стриганці як об'єкт лексикографічного опрацювання. I, Ā	249
<i>Петрина Христина</i> Алюзійні паралелі в модерних українських текстах: семантичні характеристики міфологічних та біблійних імен.	263
<i>Скаб Марія, Скаб Мар'ян</i> Біблійна фразеологія української мови і українські переклади Святого Письма.	273
<i>Солюк Леся</i> Прийменниково-субстантивний комплекс у функції предикатива (на матеріалі української та німецької мов)	285
<i>Шульга Світлана</i> Семантико-синтаксичні особливості українських й англійських паремій: зіставний аспект	295
LITERATUROZNAWSTWO I KULTUROZNAWSTWO	
<i>Безручко Олександр</i> Два маловідомі міжнародні кінопроекти українських кінематографістів	305
<i>Хороб Степан</i> Історико-літературні концепції Леоніда Білецького	321
<i>Чуй Андрій</i> Образ коханої в любовній ліриці Спиридона Черкасенка	335
<i>Голод Роман</i> Література польського позитивізму та натуралізму в ідейно-естетичній рецепції Івана Франка.	349
<i>Jakubowska-Krawczyk Katarzyna</i> Życie i twórczość Danyły Dowboszyńskiego (zarys problematyki)	359

<i>Кравченко Ярослав</i> Паризька школа неовізантизму Михайла Бойчука у творчості Софії Бодуен де Куртене (до 130- ліття від дня народження)	367
<i>Крамар Руслана</i> „Матуся мала секретарку, котра писала і радо, і скоро”. Роль Юлії Нементовської у збереженні творчої спадщини Уляни Кравченко	373
<i>Соболь Валентина</i> Геній і втрачена батьківщина.	387
<i>Zambrzycka Marta</i> Tradycja modernizmu i awangardy w ukraińskim malarstwie II połowy XX wieku	397
RECENZJE, OMÓWIENIA I SPRAWOZDANIA	
<i>Дудко Ірина</i> Вивчаймо українську без кордонів і заборон! Switłana Romaniuk, Marta Saniewska, <i>Українською без табу</i> . Podręcznik do nauki języka ukraińskiego. Poziom zaawansowany wyższy, Warszawa 2017, 208 s.	417
<i>Jakubowska-Krawczyk Katarzyna</i> <i>Тимофій Бойчук</i> , керівник проекту та автор вступної статті Ярослав Кравченко, Львів-Київ-Тернопіль 2017, 60 с.	419
<i>Jeż Magdalena, Zambrzycka Marta</i> Sprawozdanie z Międzynarodowej Konferencji Młodych Ukraińców i Badaczy Słowińskiego Wschodniej (Warszawa, 31 maja 2017)	423
<i>Космеда Тетяна</i> Ірина Шкіцька, <i>Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект</i> , за наук. ред. проф. В. Бріцина, Київ 2012, 440 с.	429
<i>Корбіч Галина</i> Повернення до оригіналу. Збірка публікацій Івана Франка у польській пресі.	435
<i>Романюк Світлана</i> Перший словник дієслівного керування в історії української граматичної лексикографії. Лариса Колибаба, Валентина Фурса, <i>Словник дієслівного керування</i> , Київ 2016, 656 с.	443
<i>Мутнік Ірена</i> Віктор Шульгач, <i>Нариси з праслов'янської антропонімії</i> , ч. III, Київ 2016, 472 с.	449
<i>Мутнік Ірена</i> Зоряна Купчинська, <i>Стратиграфія архаїчної ойконімії України</i> , Львів 2016, 1278 с.	453

Mytnik Irena

Joanna Getka, *U progu modernizacji. Ruskojęzyczne drukarstwo bazyliiańskie XVIII wieku*, Warszawa 2017, 252 s. 457

Zambrzycka Marta

Julia Wizowska, Grzegorz Szymanik, *Po północy w Doniecku*, Warszawa 2016, 200 s. 461

Noty o autorach. 467

Table of contents

Foreword	15
<i>Mytnik Irena</i> 65th anniversary of Ukrainian Studies Department of Warsaw University . . .	17
LINGUISTICS	
<i>Borys Oksana</i> On medical instruments and equipment synonymy (with regard to Ukrainian and Polish terminology of gynecology and obstetrics).	29
<i>Tsymbalista Lidiya</i> Functions of passive constructions in Ukrainian and German	37
<i>Falowski Adam, Budziak Anna</i> Ukrainian vocabulary from Ivan Vahylevych's collection (1)	45
<i>Hnatyuk Lidiya</i> The word in Ukrainians' historical memory dimension	61
<i>Greshchuk Vasyl'</i> Word-formative motivation in text creation	73
<i>Kobchenko Natalya</i> The sphere of semi-predicative syntactic connection's extending	83
<i>Kochan Iryna</i> Terms including international components in modern Ukrainian language (lexemes with <i>phono</i> - <i>phonia</i> ...)	99
<i>Kolesnyk Natalya</i> Names of religious holidays as integral component of Ukrainian popular song onymy	111
<i>Kononenko Iryna</i> Problems of contrastive stylistics in Ukrainian and Polish.	129
<i>Kononenko Vitaliy</i> Semantic innovations in Ukrainian artistic discourse structure	141
<i>Kostovs'ka Alla</i> Between Gypsies and Roma: discrimination and stereotypes in Ukrainian online newspapers.	153
<i>Kupchyns'ka Zoryana</i> Archaic oykononyms ending in *- <i>bskь</i> : right-bank Polissia (XX–XXI centuries).	163
<i>Kovtun Al'bina</i> Ukrainian religious vocabulary in newspaper phrase nominations	185

<i>Maciuk Halyna</i>	
Influence of Ideology, Linguistics and Linguists: Towards the Image of the Ukrainian Society in the First Three Decades of the twentieth Century	199
<i>Monastyr's'ka Khrystyna</i>	
Linguo-cognitive interpretation of allegory in Ukrainian artistic text (with English parallels)	217
<i>Mytnik Irena</i>	
Anthroponymy of burghers in Polish-Ukrainian contact areas in the 16 th and 17 th centuries	225
<i>Osevs'ka Monika, Romaniuk Svitlana</i>	
Functionality of nouns and verbs in political advertising.	237
<i>Ostash Lyubov, Ostash Roman</i>	
Lexis of Stryhantsi village as object of lexicographical processing. I, Ĩ	249
<i>Petryna Khrystyna</i>	
Allusion parallels in modern Ukrainian texts: semantic features of mythological and biblical names	263
<i>Skab Mariya, Skab Mar'yan</i>	
Biblical phraseology of Ukrainian language and Ukrainian translations of the Holy Scriptures	273
<i>Solyuk Lesya</i>	
Prepositional-substantive component in predicative function (based on Ukrainian and German languages).	285
<i>Shul'ha Svitlana</i>	
Semantico-syntactic features of Ukrainian and English paroemias: comparative aspect	295
LITERARY AND CULTURAL STUDIES	
<i>Bezruchko Oleksandr</i>	
International cinema projects of Ukrainian cinematography	305
<i>Chorob Stepan</i>	
Leonid Biletsky's historical and literary concepts	321
<i>Chui Andrey</i>	
Beloved woman's character in Spyridon Cherkasenko's love lyric	335
<i>Holod Roman</i>	
Literature of polish positivism and naturalism within Ivan Franko's idea and aesthetic reception	349
<i>Jakubowska-Krawczyk Katarzyna</i>	
The life and artistic creation of Danylo Dovboshynsky. (Outline).	359

<i>Kravchenko Jaroslaw</i>	
Parisian Neo-Byzantine School in the Art of Sofia Baudouin de Courtenay (to the 130th Anniversary of her Birthday)	367
<i>Kramar Ruslana</i>	
„Mother had a secretary who wrote and happy, and soon”. Role of Julia Niementowska in preserving creative heritage of Ulyana Kravchenko	373
<i>Sobol Valentyna</i>	
Genius and lost homeland.	387
<i>Zambrzycka Marta</i>	
Influence of Ukrainian modernism tradition and avant-garde on painting of second half of 20th century	397
REVIEWS, SUMMARIES AND REPORTS	
<i>Dudko Iryna</i>	
Study Ukrainian without borders and bonds! Switłana Romaniuk, Marta Saniewska, <i>Українською без табу</i> . Podręcznik do nauki języka ukraińskiego. Poziom zaawansowany wyższy, Warszawa 2017, 208 s.	417
<i>Jakubowska-Krawczyk Katarzyna</i>	
<i>Тимофій Бойчук</i> , керівник проекту та автор вступної статті Ярослав Кравченко, Львів-Київ-Тернопіль 2017, 60 с.	419
<i>Jeż Magdalena, Zambrzycka Marta</i>	
Report on the International Conference of young Ukrainian Philologists (Warsaw, May 31, 2017).	423
<i>Kosmeda Tetyana</i>	
Ірина Шкіцька, <i>Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект</i> , за наук. ред. проф. В. Бріцина, Київ 2012, 440 с.	429
<i>Korbich Halyna</i>	
Return to the original. Collection of publications of Ivan Franco in Polish press	435
<i>Romaniuk Svitlana</i>	
The first dictionary of verbal control in the history of Ukrainian grammatical lexicography. Лариса Колібаба, Валентина Фурса, <i>Словник дієслівного керування</i> , Київ 2016, 656 с.	443
<i>Мутнік Ірена</i>	
Віктор Шулгач, <i>Нариси з праслов'янської антропонімії</i> , ч. III, Київ 2016, 472 с.	449
<i>Мутнік Ірена</i>	
Зоряна Купчинська, <i>Стратиграфія архаїчної ойконімії України</i> , Львів 2016, 1278 с.	453

Mytnik Irena

Joanna Getka, *U progu modernizacji. Ruskojęzyczne drukarstwo bazyliiańskie XVIII wieku*, Warszawa 2017, 252 s. 457

Zambrzycka Marta

Julia Wizowska, Grzegorz Szymanik, *Po północy w Doniecku*, Warszawa 2016, 200 s. 461

Information about authors. 467

**Вивчаймо українську без кордонів
і заборон! Switłana Romaniuk,
Marta Saniewska, *Українською без
табу. Podręcznik do nauki języka
ukraińskiego. Poziom zaawansowany
wyższy, Warszawa 2017, 208 s.***

У сучасному лінгводидактичному просторі особливий попит мають високоякісні, інноваційні засоби вивчення мови, зокрема іноземної, серед яких провідне місце продовжує посідати друкований підручник.

На жаль, українська лінгводидактика за кордонами України, зокрема в Польщі, репрезентована поки що незначним арсеналом, однак за останні десять років на освітянській арені з'явилися нові, цікаві підручники й посібники з української мови як іноземної.

У зв'язку з цим на особливу увагу заслуговує підручник *Українською без табу*, який щойно побачив світ і авторами якого є висококваліфіковані дослідники мови й водночас високопрофесійні викладачі кафедри україністики Варшавського університету Світлана Романюк і Марта Саневська.

Згаданий підручник адресований польськомовним читачам і розрахований на високий рівень володіння українською мовою. У короткому вступному слові зазначено, що він призначений для студентів філологічних студій у Польщі, що прагнуть розвинути свої мовнокомунікативні компетенції.

Українською без табу – така промовиста назва підручника інтригує читача, натякає на делікатному і неоднозначному характерові змісту книжки. І справді, проблематика дванадцяти тем цього підручника надзвичайно актуальна. У текстах, дібраних з переважно газетно-журнальної публіцистики та науково-популярних видань, порушено найзлободенніші проблеми сучасного світу, що

мають психолого-педагогічний, морально-етичний, політико-економічний, соціально-культурний характер; а також питання, особливо наболілі для України та українців: виховання дітей різних психотипів, проблеми молоді та людей похилого віку в Україні, інвалідності та функціонування людей з обмеженими можливостями, корупції, ГМО, трансплантації, війни в Україні, екології та забруднення навколишнього середовища тощо. Варто зазначити, що дібраний авторами різноаспектний за змістом текстовий матеріал є цінним в інформативному та виховному планах, розвивальним, пізнавальним, цікавим для сучасної молоді. Цінним є те, що матеріали зі згаданих тем були апробовані на заняттях зі студентами, які висловили свої слушні поради та пропозиції.

Підручник має двомовну основу, частина завдань присвячена перекладу текстів з польської мови українською та навпаки. Запропонований авторами комплекс завдань до кожної теми охоплює різні розділи мовознавчої науки: синтаксис, морфологію, лексикологію, орфографію та пунктуацію, що дає змогу цілісного, системного й багатоаспектного вивчення української мови. Завдання творчого характеру сприяють розвиткові мисленневих процесів, зв'язного мовлення, його культури, формуванню відповідних умінь та навичок.

Щодо рекомендацій, то бажано було б запропонувати систему ситуативних вправ для розвитку умінь і навичок усного діалогічного спілкування, що є важливою умовою повноцінного опанування мови.

Аналізований підручник покликаний не лише поглибити знання й удосконалити вміння та навички з української мови, але й розширити ерудицію студентів, їхні загальні знання, зокрема про Україну, її сучасний стан (соціальний, політичний, економічний, культурний), злободенні проблеми.

Рецензований підручник слугуватиме базою для викладача, який доповнить заняття додатковими аудіо- та відеозаписами, фільмами, іншим ілюстративно-демонстраційним матеріалом, аби забезпечити комплексне засвоєння пропонованого матеріалу та ефективне вивчення української мови з урахуванням різних компетентностей: читання, слухання, говоріння, письмо, переклад, розуміння, спілкування.

Відзначаючись новаторським підходом до вивчення української мови як іноземної, концептуальною стрункістю, незаперечною теоретичною та практичною цінністю, підручник Світлани Романюк і Марти Саневської *Українською без табу* повністю відповідає сучасним вимогам до підручників нового покоління, заслуговує на високу оцінку і, безперечно, посідає гідне місце в навчально-методичному доробку мовознавчого характеру.

Ірина ДУДКО

złogłoszenie recenzji: 30.06.2017 r.
przyjęcie recenzji do druku: 10.01.2018 r.

Noty o autorach

Oleksandr Bezruczko – kulturoznawca, profesor, Katedra Reżyserii Telewizyjnej Katedra Sztuk Wizualnych i Produkcji, Kijowski Narodowy Uniwersytet Kultury i Sztuki

Oksana Borys – językoznawca, doktorantka, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Anna Budziak – językoznawca, doktor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Jagielloński

Stepan Chorob – literaturoznawca, profesor, Katedra Literatury Ukraińskiej, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Andrij Czuj – literaturoznawca, doktorant, Katedra Literatury Ukraińskiej, Wschodnioeuropejski Uniwersytet Narodowy im. Łesi Ukrainki

Lidia Cymbalista – językoznawca, doktorantka, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Iryna Dudko – językoznawca, doktor, Katedra Języka Ukraińskiego, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M. Dragomanowa

Adam Fałowski – językoznawca, profesor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Jagielloński

Wasył Greszczuk – językoznawca, profesor, Katedra Języka Ukraińskiego, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Lidia Hnatiuk – językoznawca, profesor, Instytut Filologii, Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie

Roman Holod – literaturoznawca, profesor, Katedra Literatury Ukraińskiej, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Katarzyna Jakubowska-Krawczyk – literaturoznawca, doktor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Magdalena Jeż – językoznawca, doktorantka, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Natalia Kobczenko – językoznawca, Instytut Filologii, Narodowy Uniwersytet im. Tarasa Szewczenki w Kijowie

Iryna Koczan – językoznawca, profesor, Katedra Językoznawstwa Stosowanego, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki

Natalija Kolesnyk – językoznawca, doktor, Katedra Historii Języka Ukraińskiego i Kultury Języka, Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fed’kowycza w Czerniowcach

Iryna Kononenko – językoznawca, doktor habilitowany, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Witalij Kononenko – językoznawca, doktor habilitowany, profesor, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Halina Korbicz – literaturoznawca, doktor habilitowany, Instytut Rusycystyki i Ukrainistyki, profesor Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tetyana Kosmeda – językoznawca, profesor, Zakład Ukrainistyki, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Alla Kostowska – językoznawca, doktorantka, Instytut Językoznawstwa, Narodowa Akademia Nauk Ukrainy

Albina Kowtun – językoznawca, doktor, Katedra Historii Języka Ukraińskiego i Kultury Języka, Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fed’kowycza w Czerniowcach

Rusłana Kramar – literaturoznawca, magister, Katedra Studiów Interkulturowych, Uniwersytet Warszawski

Jarosław Krawczenko – historyk sztuki, profesor doktor habilitowany, Katedra Historii Sztuki, Lwowska Narodowa Akademia Sztuk Pięknych

Zoriana Kupczyńska – językoznawca, doktor, Katedra Języka Ukraińskiego, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki

Halyna Maciuk – językoznawca, profesor, Katedra Językoznawstwa Ogólnego, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki

Chrystyna Monastyrka – językoznawca, doktorantka, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Irena Mytnik – językoznawca, doktor habilitowany, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Monika Osewska – magister, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Lubow Ostasz – językoznawca, doktor, Katedra Filologii Słowiańskiej, Lwowski Uniwersytet Narodowy im. Iwana Franki

Roman Ostasz – językoznawca, doktor, starszy pracownik naukowy

Chrystyna Petryna – językoznawca, doktorantka, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Svitlana Romaniuk – językoznawca, doktor habilitowany, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Maryan Skab – językoznawca, profesor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fed'kowycza w Czerniowcach

Maria Skab – językoznawca, profesor, Uniwersytet Narodowy im. Jurija Fed'kowycza w Czerniowcach

Walentyna Sobol – literaturoznawca, profesor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski

Lesia Soliuk – językoznawca, doktorantka, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Svitlana Szulha – językoznawca, doktorantka, Katedra Językoznawstwa Ogólnego i Germanistyki, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka

Marta Zambrzycka – literaturoznawca, kulturoznawca, doktor, Katedra Ukrainistyki, Uniwersytet Warszawski